

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת צו - שבת הגדול
שנת תשפ"ו

גליון
קמ"ז

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- פעם ועוד פעם -

ילדים לא שומעים בפעם הראשונה

מחנכים חייבים לדעת יסוד נחוץ, אי אפשר לפעל כלום כשאומרים לילד פעם אחת, פעמים ואפילו שלוש פעמים. כי אם רוצים לפעל אצל ילדים שישנו את הטבעים הקשים שלהם, צריכים לדבר אליהם הרבה מאוד פעמים, פעם ועוד פעם ועוד פעם, עד שהקדוש ברוך הוא יעזר שהמלים יפנסו לתוך הלבבות שלהם והם יתנהגו כמו שצריך.

אי אפשר להעיר לילד: "הרי כבר אמרתי לך כל כך הרבה פעמים, אתה לא שומע מה שמדברים אליך? יש לך אזנים חרשות? שאקח אותך לרופא שינקה לך את האזנים?" כי אלו הם ילדים; ילדים לא שומעים בפעם הראשונה, צריכים לחזור על כל דבר פעם ועוד פעם.

מהי הדרך של חנוכה?

אני רואה את זה כל לילה בבית שלי, וכל אחד יכול לראות את זה בבית שלו. כשאומרים לילדים להכין את הקערה לנטילת ידים, להכנס למטה ולקרא קריאת שמע, הילדים נכנסים למטה מבלי להכין הקערה ומבלי לקרא קריאת שמע, צריכים להזכיר להם פעם שנייה: "תכין קערה לנטילת ידים ותקרא קריאת שמע", אחר כך הם יוצאים מהמטה, הם מביאים את הקערה

שאננם מתנהגים כמו שצריך", כל זה טוב כדי לסובב את הילדים לכאן ולכאן, אבל בראש צריכים לזכר שאילו רק אמצעים איך לחזור על הדברים בכל פעם בדרך אחרת, אבל האמת היא שהילדים אינם רעים, כי כך זה הולך שיחזרו בפני הילדים כל דבר פעם ועוד פעם, ובסוף זה מועיל.

להזכיר לילדים לא לדבר בתפלה

אני מביא את הילדים שלי בשבת לבית הכנסת מגיל שלוש; בהתחלה אני מתחיל רק על תפלה אחת, ולאט לאט אני מביא אותם לעוד תפלה ולעוד תפלה, עד שהם מגיעים לגיל חמש שש ואז אני מביא אותם כבר לכל התפלות. ברוך השם שאני מביא לבית הכנסת ארבעה חמשה ילדים לתפלות וכלם עומדים מסביבי, והם מהר מאוד נמשכים לשיחה אחד עם השני באמצע התפלה, ואני צריך כל הזמן להזכיר להם: "אסור לדבר באמצע התפלה", "אסור לדבר באמצע קדיש". אפילו אל הילדים הנשואים שלי אני עדין יכול מדי פעם לרמוז עם האצבע על הפה שלי, כדי להזכיר שלא לדבר באמצע קדיש וכדומה.

זה לא מרגיז אותי שאני צריך לחזור על זה כל כך הרבה פעמים, כי אני זוכר איך אבא שלי שליט"א כשהייתי ילד גם היה צריך להזכיר לי פעם ועוד פעם שאסור לדבר עם ילדים אחרים באמצע התפלה,

וחוזרים למטה למשחקים שלהם או לספרים, וצריכים להגיד להם פעם שלישית: "יקירי, מתוק שלי, תקרא יפה קריאת שמע", ורק אז הם קוראים קריאת שמע.

כי זו הדרך בחנוכה, לחזור על דבר פעם ועוד פעם, ואחר כך הלאה פעם ועוד פעם.

הרבה פעמים יכול כבר להראות בענין מסים שבזה בודאי פעלנו כבר אצל הילדים, ואחר כך מתברר שעדין אוחזים באלף... וצריכים להתחזק ולהגיד את זה עוד פעם.

הבטחה מהקדוש ברוך הוא שבסוף מועילים

הרבי הקדוש מסטמער זכותו יגן עלינו אומר: "כשהקדוש ברוך הוא אמר אל משה: 'דבר אל בני ישראל', שילה, טמונה בזה הבטחה מהקדוש ברוך הוא שהיהודים יקבלו את מה שמדברים אליהם". זה לא אומר שהיהודים יקבלו מיד את מה שיאמרו, אבל אם יחזרו על זה עוד פעם ועוד פעם - אז היהודים בודאי יקבלו את זה.

אי אפשר לחזור על אותו דבר כל פעם באותו אופן, צריכים לסובב את זה בכל פעם על דרך אחרת, פעם אחת צריכים להיות יותר תקיף ובפעם אחרת עם חיוך, לפעמים צריכים לעשות מבצע לילדים המצטיינים, ולפעמים צריכים להכנס לפתה ולהגיד: "מסיימים את המבצע, כי אני רואה ילדים מסיימים

את זה כמשחק עם הילדים לשניה אחת.

אף אחד לא חייב להיות מלמד או מורה, אבל מי שיש לו את הכוחות לזה ורוצה לזכות ללמד עם ילדים, צריך לזכור שפכה הם ילדים; ילדים לא מציתים וכשאנחנו היינו ילדים גם לא ציתנו.

איך לגמל ילד מגנבה

אם הורים מבחינים שילד גנב כסף מהמגרה, צריך לחקור את הילד: "מאיפה יש לך את הכסף?" ולהגיד לו: "אסור לגנוב", אם עובר שבוע ועוד פעם רואים כסף אצל הילד שבא מהמגרה, אסור להשבר מזה שהילד כבר לא מצית עוד פעם, רק צריך לומר לו מחדש שאסור לגנוב, עד שנפעל אצל הילד שיגמל מהנסיון הקשה הזה.

אשרי המחנכים שלא נפגעים שהילדים עדין לא מתנהגים כמו שצריך, הם יודעים את היסוד שצריכים לחזור על כל דבר פעם ועוד פעם, הם יצליחו מאוד, ויהיה להם כוח להכנס לכתה אל הילדים בהתחדשות, עוד פעם לחזור בפני הילדים על כל הלמודים היפים, כי הם יודעים בתוכם: 'אפלו שאני לא רואה שום דבר שאני מועיל אצל הילדים עם כל הדרשות והדבורים שלי, בכל זאת מצטברות כל הדרשות ביחד, ויום אחד זה בודאי יפעל אצל הילדים'.

כשרואים בהתחלה שהמלים אינן מועילות.

אותו דבר צריך לעשות כשמלמדים את הילדים מדות טובות ואחר כך שומעים שילדים כועסים ומשוחחים ביניהם בשקט על המלמד הזה או על המורה הזאת: "המלמד הזה הוא מלמד מגעיל". "המורה הזאת היא מורה מגעילה", צריכים לדעת שלא קרה כלום, צריכים להמשיך וללמד אתם ולאט לאט הם ילמדו איך להתנהג עם מדות טובות.

תזכרת לדבר על זה עוד פעם

אם שומעים ששני ילדים התחבאו בפנה, כגון בהסעה, ושחקו שלא בעדינות, שלא יחשבו: 'הרי כבר דברתי אל הילדים להתנהג בעדינות ובצניעות, כנראה שאני לא מתאים לעבד בחנוך'. לא מפסיקים להיות מלמד או מורה כשקורה כזה מקרה עם ילדים, זו פשוט תזכרת שכבר הרבה זמן לא דברנו מזה אל הילדים וצריכים עוד פעם להגיד לילדים שמתר לשחק רק בעדינות ובצניעות.

אסור להשאיר את הילדים לבד אפלו לשניה

אסור למחנכים להגיד לילדים: "אני רואה שיש ילדים מסוימים שלא מציתים לי, הם לא מקשיבים אלי, ולכן אני יוצא מהכתה"; אסור לעשות את זה, אפלו שרק מתכננים לעשות

וזה היה אפלו שהייתי בן יחיד, כי אחרי נולדו להורים שלי רק בנות, אז לא היה לי נסיון כל כך גדול לדבר בתפלה כי לא היה לי עוד אחים על ידי, עם כל זאת הוא הזכיר לי בודאי לפחות אלף פעמים במשך ימי הילדות שלי שאני לא אדבר עם ילדים אחרים באמצע התפלה, אז ודאי שכשבאים לבית הכנסת עם כמה ילדים ביחד שהנסיון לדבר הרבה יותר חזק, אז צריכים להזכיר להם עוד פעם ועוד פעם, בלי הפסקה, עד שהמלים יצטברו ויפעלו אצלם.

ללמד מדות טובות פעם ועוד פעם

רואים כשמשה רבנו הנהיג את בני ישראל במדבר הוא מאוד התרגע אתם, בכל פעם שהיה חסר להם משהו הם באו בטענות נגד משה רבנו, דברו עליו ועשו ממנו צחוק (עין קדושין לג: וברש"י דבור המתחיל כדאיאתא). ואם תשאלו למה, הרי משה רבנו נתן להם את הכל, הוא הוציא אותם ממצרים, קרע להם את הזמן, ונתן להם מקל טוב; מן מהשמים, ענני כבוד שכבסו את הבגדים והנעימו להם את הדרך, הם הרגישו את הקדוש ברוך הוא, ראו כל יום נסים, ובכל זאת ככה הם מתנהגים?! אבל משה רבנו ידע שפכה זה הולך, אם רוצים לכעס משהו אצל משהו חייבים לחזור על זה פעם ועוד פעם, ולא לכעס

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

חשוב מאוד לחנך את הילדים עם המצוות הקדושות

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת אחרי א', י"ג ניסן, שנת ה'תשפ"ב
לכבוד ... גרו יאיר

היום בערב ליל בדיקת חמץ; כשמגיע הלילה אסור לעשות כלום, אסור לאכל וללמד - אלא מיד לבדק

חשוב מאוד לחנך את הילדים עם המצוות הקדושות, שיהיה להם חלק במצוות; כך המצוות חודרות להם לעצמות, זה נשאר חרוט אצלם.

נוהגים לשים עשרה פרוורי חמץ ולאסוף אותם בשעת בדיקת חמץ, ואת זה משאירים כדי לשרף; את שאר החמץ - זרק לפח; בשרפת חמץ לא

את החמץ. תעשה בדיקת חמץ עם הילדים; תשתף כל אחד, תן לכל אחד משהו; שאחד יחזיק את הפך, השני את הנוצה, השלישי יחזיק את השקית ויספור כמה פרוורים כבר מצאו, הרביעי יסחב את הסלם וכן הלאה; שכלם יתחנכו עם המצוות הקדושות.

צריכים יותר מעשרת הפרורים.

אחרי בדיקת חמץ תגיד את "כל חמירא" הראשון, גם את היהי רצון שמבקשים מהשם יתברך שפבר נזפה לבער את היצר הרע, שיהיה לנו מח טהור, לב טהור, חיים טהורים, בלי קשיות על השם יתברך, בלי שום עברות.

מחר בערב פסח הבכורים צריכים לעשות סיום מסכתא, או לשמע סיום; רק כך אפשר לאכל.

אני צריך לקצר, אני כבר הולך עוד מעט לשאב מים שלנו בשביל המצות של ערב פסח, יעזר השם יתברך שפבר נזפה בשנה זו לאכל מן הזבחים ומן הפסחים.

חג פשוט ושמח.

...

(עצתו אמונה פרשת אחרי תשפ"ב)

לשמור על הילדים בימי ערב פסח

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת צו, ד' ניסן, שנת תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר

תזהר ממחלקת ומלשנא יהודי אחר. מוהרא"ש אומר, כל זמן שיש לאדם בתוכו שנאה ליהודי אחר - זה סימן שהוא עוד לא מקרב בכלל אל רבנו. עוד אומר מוהרא"ש, כשמישהו נכשל רחמנא לצלן באסור אכילת נבלות וטרפות, אם הוא אוכל כזית חזיר הוא עובר על הכזית הזה - פעם אחת בלאו, ואם הוא אוכל עוד כזית - הוא עובר על עוד לאו אחד, אבל מי ששווא אחרים - עובר בכל רגע שוב ושוב על הלאו של "לא תשנא את אחיך" (ויקרא יט, יז).

תזהר בימי ערב פסח - כשטורדים להכניס את החג הקדוש - מפעם ומחלקת; זה לא שנה כל ההכנות אם זה הולך עם פעם ומחלקת.

כמו כן בימים אלו תשמור על הילדים

שלך. תשתף אותם בהכנות הקדושות, קח אותם למאפיית המצות, קח אותם לקניות, תקרא להם כשאתה מנקה את הרקב שלך וכו'; שהם יהיו עסוקים בדברים טובים ולא יסתובבו חפשי בלי השגחה. ילדים לא גדלים מעצמם, ככל שמשקיעים בהם וככל שמבקשים מהשם יתברך - כך זוכים לדורות יפים וכשרים.

אל תתבלבל מאף אחד, תפסיק עם הדמיונות שלך; אף אחד לא מסתכל עליך, אף אחד לא חושב ממך; לכל אחד יש את חבילת הצרות שלו, חבל לדמין מלונני ואלמוני. בא לבית הכנסת להתפלל את שלוש התפלות ותלמד את השעורים הקבועים שלך במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה. השבוע אנחנו מסימים מסכת נזיר בבלי, ומסכת דמאי מירושלמי; תהיה גם אתה מאלו שלומדים כל יום. תלמד בלי להבין, תלמד למען השם יתברך.

בעזרת השם אהיה בחג הפסח בקריה, ובעזרת השם אסע ביום ראשון אחרי פסח ליומים לפולין לפעל ישועות.

יעזר השם יתברך שפבר נזפה ל (פסחים קטז): "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; וגם (מכא ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמן.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

קח אתך את הילדים להכנות של פסח. אל תשאיר אותם הפקר

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ד' ניסן, שנת תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר

קח את הילדים שלך אתך, אל תשאיר אותם הפקר, קח אותם אתך לאפות מצות, לשאב מים שלנו ולשאר ההכנות. חשוב מאוד שהילדים יהיו עסוקים בהכנות לפסח, שהם יהיו

שתפים בהכל. בעניני הפסח שלך וכו' - הם לא צריכים להיות שתפים, וכשאתה הולך לקחת את הרקב מהסוכן - לא חשוב שהם יבואו אתך, אבל למצוות ולהכנות למצוות - תמיד תקח אותם אתך.

כך גם כשאתה הולך אל הרב למכר את החמץ - לך עם הבן שלך, וכשאתה הולך לשאב מים שלנו - קח את הבן שלך, ובאפיית מצות. גם בנקיונות לפסח תרתם את הילדים שהם יגדלו עם ההכנות למצוות.

מוהרא"ש מספר, שהוא ראה אחד מאנשי שלומנו שנגש כל יום עם הבן שלו לארון הקדש ועמד שם כמה דקות, אז הוא שאל אותו: "מה אתה עושה כאן?" והוא ענה: "אני מלמד את בני לדבר אל השם יתברך". (כפי שנהג לי הספור היה אצל מוהרא"ש בעצמו).

בנוגע לנסע מהבית; פסח זה חג שנמצאים בבית, לא אוכלים אצל אף אחד, לא הולכים לאף אחד. בפסח נמצאים או בבית או אצל ההורים.

אני מאד ממהר, אני צריך לעזר בהכנות להכניס את החג.

יעזר השם יתברך שפבר נזפה ל (פסחים קטז): "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; וגם (מכא ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמן.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

ללכת אל ההורים לפסח לסדרים, זה טוב לילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשפ"ג

קבלתי את המכתב.

עכשו כשהילדים עדיין מאד קטנים - נכון ללכת להורים לפסח, לסדרים. עוד תעשו סדרים יפים אצלכם בבית, כשהילדים יגדלו תעשו סדרים בבית, עכשו פדאי ללכת לראות ליל סדר -

שנה אחת אצל ההורים שלכם ושנה אחת אצל הורי הבעל, להתבונן היטב איך ההורים עושים ליל הסדר ואיך הם מוסרים את האמונה מההורים שלהם.

לגבי חמרות בפסח; מוהרא"ש אומר שלא יכניסו בפסח כל מה שיש לו הכשר. זה חשוב לעצמנו ולחננו הילדים לא לאכל את כל הממתקים וכל העוגות, הדגנים וכדומה.

צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך שנוזף לקבל את החגים בשמחה ולקבל את הקדשה של פסח.

השם יעזר שתצליחו בכל העניינים.

...

(עצתו אמונה פרשת כי תשא תשפ"ג)

אנחנו מקפידים להכשיר דיקא כשהילדים נמצאים בבית

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת אחרי א', י' ניסן, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... גרו יאיר

אצלנו בבית אנחנו כבר רוצים להכשיר, אנחנו כבר רוצים להתחיל לבשל לחג, בכל זאת נחפה עם ההכשרה עד שהילדים חוזרים מהלמודים. אנחנו מקפידים להכשיר דיקא כשהילדים נמצאים בבית, שהם יראו איך שופכים את המים הרותחים והמבעבעים, את האוירה התוססת ומים נשפכים... שהם יראו איך מכינים חג, איך מכניסים את הפסח.

חנוך היא מהדברים הכי קדושים אצל היהודים; מה שהילדים רואים בשנותיהם הצעירות - זה נשאר איתם,

עם זה הם גדלים. רבי נתן אמר: "אצלי חנוך זה עבודה כל כך גדולה - כמו העבודה של אמירת תקון חצות"; רבי נתן היה נשאר עד כדי לחנך את הילדים שלו, אפילו שהוא רצה ללכת לישון מקדם כדי שיוכל לקום בחצות.

תעשה בדיקת חמץ לטלפון שלך; צריכים להכשיר את זה, שזה יהיה כשר, שלא יהיו עברות בזה.

חג כשר ושמח.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ב)

כמה זמן צריך להיות ליל הסדר?

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת צו, ח' ניסן, שנת ה'תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר

לגבי ליל הסדר וכו'; תאמר את ההגדה בלי תורות ובלי מעשיות ומשלים, תאמר את ההגדה בקול, בזריזות, ובשלחן עורך כשהילדים אוכלים - אז אתה יכול לדבר אליהם, גם לא פרושים, משלים וספורים ארפים; תדבר אליהם דבורים פשוטים מאמונה. שהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, הקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, הקדוש ברוך הוא עושה הכל ופועל הכל.

ההגדה הטובה ביותר לליל הסדר היא הגדה עם אותיות גדולות, בלי פלפולים, סגיות וכו' וכו'.

ליל הסדר לא צריך לקחת הרבה זמן, כל אלו שעורכים סדרים ארפים עד הבקר - אלו לא עושים סדרים

יותר יפים, אלו בדרך כלל סוחבים את הזמן, הם לא מצליחים להתארגן, אלו באים הביתה בליל פסח ובמקום להגיד קדש ולעשות מיד קדוש, מתחילים לחשב איפה מנח דבר זה ואיפה מנח דבר זה, הולכים לגדר את המרור וכו' וכו', ועד שזזים כבר מגיע לפנות בקר.

שב בליל הסדר ותחשב: 'אני העם הארץ מספרי הספורים שהצדיקים נדחפים להציץ אצלי בחלון והם כל כך מתפעלים מהסדר היפה שאני עורך עכשו'.

השם של רבנו הוא בגימטריה פסח, מאה ארבעים ושמונה; רבנו נותן לנו את המתנה של פה - סח, רבנו מחזק אותנו לדבר ולשוחח עם השם יתברך.

יעזר השם יתברך שפבר נזפה ל (פסחים קטז): "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; וגם (מכא ז, ט): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמר.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

מדור חינוך

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו וזהו נשכב -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חינוך יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חינוך יומי chizikyomi@gmail.com